

1	2
<p>Поступило денежных от покупателей основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов; поступило денежных средств от возврата предоставленных займов; поступило денежных средств от участия в уставных капиталах других организациях, проценты прочие поступления; направлено денежных средств на приобретение и создание основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов; направлено денежных средств на предоставление займов; направлено денежных средств на вклады уставные капиталы других организаций, прочие выплаты;</p>	<p>Чистые денежные потоки по инвестиционной деятельности</p>
<p>Поступило денежных средств от кредитов и займов; поступило денежных средств от выпуска акций; поступило денежных средств от вкладов собственника имущества, прочие поступления; направлено денежные средства на погашение кредитов и займов; направлено денежные средства на выплаты дивидендов и других доходов от участия в уставном капитале организации; направлено денежные средства на выплату процентов, на лизинговые платежи и прочие выплаты.</p>	<p>Чистые денежные потоки по финансовой деятельности</p>

Источник: собственная разработка на основе критического обзора литературы

Принято считать, что наиболее полную информацию о финансовом состоянии организации дают бухгалтерский баланс, отчет о прибылях и убытках и отчет о движении денежных средств. Баланс дает представление о наличии материальных активов в собственности предприятия, отчет о прибылях и убытках показывает результат использования этих активов и прочих аспектов деятельности, т.е. прибыль или убыток, а отчет о движении денежных средств дает оценку динамики притока и оттока денежных средств в разрезе видов деятельности.

Список использованных источников:

1. Крылов, С.И. Финансовый анализ: учебное пособие / С.И. Крылов – Екатеринбург: Изд. Уральского университета, 2016. – 526 с
2. Савицкая, Г. В. Комплексный анализ хозяйственной деятельности предприятия: учеб. / Г. В. Савицкая. – 6-е изд., испр. и доп. – М.: ИНФРА-М, 2014. – 607 с.

СУЧАСНИЙ СТАН СПОЖИВЧОГО КРЕДИТУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ

Шуплат О. М., к.е.н., доцент

ДВНЗ «Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана», м. Київ

У сучасних умовах економічного розвитку України кредитування фізичних осіб набирає все більшої популярності. Практика свідчить, що доходи, які отримує середньостатистичний українець, вистачає виключно на предмети першої необхідності. Саме, споживче кредитування дає змогу задовольнити потреби населення у товарах довгострокового використання, таких як, автотранспортні засоби, житло і т.д.

Одним з важливих чинників, що впливає на розвиток споживчого кредитування є діяльності фінансово-кредитних установ.

Банківське кредитування має значний соціально-економічний ефект. За рахунок фінансово-кредитних інструментів максимізуються активи різних суб'єктів ринку – від окремого громадянина і сім'ї до держави в загальному. Банківський кредит для фізичних осіб є формою економічних відносин між банком та позичальником, яка передбачає

надання населенню на умовах повернення, строковості та платності нагромаджених в банку тимчасово вільних грошових ресурсів.

Споживче кредитування є першим сегментом, на який звертають увагу банки в посткризовий період. Основні причини дві — високий попит на такого роду кредити і відносно високий рівень прибутковості. Зараз ми спостерігаємо активізацію гравців на цьому ринку, що переживає підйом за рахунок зростання номінальних доходів населення в останні роки. Так, реальний дохід населення в 2017 році виріс на 7,4% в порівнянні зі зростанням на 2% у 2016 році. Основна причина – збільшення номінальної заробітної плати на 37% і реальної — на 19% [1].

Проаналізуємо сучасний стан споживчого кредитування в Україні. Обсяги кредитів, які були надані фізичним особам протягом 2014 - 2018 рр. наведено у табл. 1.

Таблиця 1- Обсяги кредитування фізичних осіб за 2014-2018 рр.(млн. грн.)*

Роки	Усього	Споживчі кредити	На придбання, будівництво та реконструкцію нерухомості	Іпотечні кредити	Інші кредити
2014	211 215	135 094	71 803	72 156	4 138
2015	174 869	104 879	66 169	60 215	3 821
2016	163 333	101 528	58 549	60 265	3 255
2017	174 182	122 066	48 268	38 601	3 848
2018	201 102	151 625	44 458	42 308	5 019

*Складено автором за даними [2]

Слід відзначити, що за даний період спостерігається незначне зростання обсягів кредитування фізичних осіб, окрім кредитів виданих на придбання, будівництво та реконструкцію нерухомості. Причиною цього стала жорстка макрофінансова політика НБУ та вимоги до позичальників. Зіткнувшись з проблемою жорсткого скорочення ліквідності, банки змушені підняти ставки за позиками і встановити обмеження на нові обсяги кредитування.

Розглянемо динаміку кредитування фізичних осіб у розрізі видів валют (табл. 2).

Таблиця 2 - Обсяги кредитування фізичних осіб за видами валют за 2014-2018 рр.*

Валюта кредиту	2014 рік		2015 рік		2016 рік		2017 рік		2018 рік	
	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%
Споживчі кредити										
Гривня	95763	70,9	66662	63,5	64859	63,9	93436	76,6	125413	82,7
Долар США	37357	27,6	36268	34,6	34901	34,4	26965	22,1	24796	16,4
Євро	1168	0,9	1140	1,1	1034	1,0	901	0,7	771	0,5
Рос. рубль	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Інші	807	0,6	809	0,8	734	0,7	765	0,6	642	0,4
Всього:	135094	100	104879	100	101528	100	122066	100	151625	100
На придбання, будівництво та реконструкцію нерухомості										
Гривня	11310	15,7	11001	16,6	9718	16,6	9634	20,0	10095	22,7
Долар США	57873	80,7	52203	78,9	46516	79,4	36418	75,4	32368	72,8
Євро	1102	1,5	917	1,4	808	1,4	966	2,0	876	2,0
Рос. рубль	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0
Інші	1518	2,1	2049	3,1	1506	2,6	1250	2,6	1118	2,5
Всього:	71803	100	66169	100	58549	100	48268	100	44458	100
Іпотечні кредити										
Гривня	16167	22,4	14884	24,7	13263	22,0	9901	25,7	11681	27,6
Долар США	53311	73,9	42797	71,1	44267	73,5	26931	69,8	28881	68,3
Євро	1204	1,7	969	1,6	923	1,5	868	2,2	801	1,9
Рос. рубль	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0
Інші	1473	2,0	1565	2,6	1812	3,0	901	2,3	944	2,2

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, ФІНАНСИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ТОРГІВЛІ

Всього:	72156	100	60215	100	60265	100	38601	100	42308	100
Інші кредити										
Гривня	3003	69,6	2389	62,6	2132	65,5	3216	83,6	4504	89,7
Долар США	1179	27,3	1324	346	1050	32,3	557	14,5	427	8,5
Євро	117	2,7	93	2,4	64	2,0	70	1,8	88	1,8
Рос. рубль	-	0	-	0	-	0	-	0	-	0
Інші	18	0,4	15	0,4	8	0,2	5	0,1	0	0
Всього:	4318	100	3821	100	3255	100	3848	100	5019	100

* Складено автором за даними [2]

Згідно даних таблиці, спостерігаємо зростання обсягів споживчого кредитування до 151625 млн. грн. у 2018 р., що на 49% більше ніж у 2016 р.

Проте, обсяги кредитів на придбання, будівництво та реконструкцію нерухомості, а також іпотечних кредитів щороку зменшуються. Так, за 2014 -2018 рр. у секторі кредитування фізичних осіб на придбання, будівництво та реконструкцію нерухомості обсяг кредитів зменшився на 38% (з 71803 млн. грн. у 2014 р. до 44458 млн. грн. у 2018 р.)

За іпотечними кредитами обсяги кредитування зменшились також на 41,4%.

Також спостерігається зменшення питомої ваги кредитів фізичним особам у доларах США та євро. Це зумовлено тим, що за аналізований період різко змінився валютний курс гривні і об'єктивно зростання кредитування фізичних осіб у іноземній валюті не відбувалося – відбувався перерахунок вже наданих кредитів за новим курсом валют. Тому можна стверджувати, що обсяги кредитування фізичних осіб за 2014-2018 рр. зменшилися у розрізі всіх валют кредиту.

Проте на сучасному етапі банки прогнозують зростання попиту на споживчі кредити фізичним особам. Оскільки, населення постійно потребує кредитних коштів, а враховуючи, що в умовах кризи кредитування було мінімальним, сформувався відкладений попит на кредити.

Отже, на даний момент ринок споживчого кредитування банківськими установами характеризується скороченням видачі кредитів в іноземній валюті і збільшенням в національній.

Проведене дослідження переконливо свідчить про наявність проблем, в секторі споживчого кредитування пов'язаних із:

- високою вартістю споживчих кредитів, про що свідчать дані НБУ стосовно середньозважених ставок за кредитами домашнім господарствам. Так з 2014 року по 2018 рік середні ставки за кредитами домашнім господарствам зросли з 26,8,% до 31,4%, тобто середня ставка зросла на 4,6%. Таке стрімке зростання вартості банківських споживчих кредитів пояснюється їх ризикованістю.

- наданням готівки під поруку, для збільшення кредитного портфеля банки йдуть на ризиковану видачу кредиту, що призводить до безнадійної заборгованості, яку списують за рахунок резервів, а це, у свою чергу, призводить до зниження нормативів, установлених НБУ.

- недосконале законодавство у сфері кредитування фізичних осіб (законодавчо не врегульовані засади ринку небанківського споживчого кредитування), що в свою чергу призводить до низького рівня довіри населення до фінансово-кредитних установ;

- нерозвиненість інфраструктури кредитного ринку;

Для вирішення даних проблем необхідно здійснити ряд заходів, щодо вдосконалення ринку споживчого кредитування в Україні, таких як перегляд та вдосконалення механізму здешевлення споживчих кредитів; удосконалення процесу перевірки та аналізу позичальника; проведення навчальних тренінгів, курсів для працівників банків; удосконалення якості обслуговування, консультацій клієнтів; перегляд принципів

споживчого кредитування (внесення змін до їх умов) та прийняття ряду законопроектів, що дозволить зробити ринок споживчого кредитування привабливішим для кредиторів та безпечнішим для споживачів. В свою чергу це позитивно впливатиме на розвиток економіки країни, соціальний добробут та приватну фінансову стабільність населення.

Список використаних джерел:

1. Кредити, надані домашнім господарствам, за цільовим спрямуванням і строками погашення [Електронний ресурс] / Річна звітність / Національний банк України. - Режим доступу : https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=27843415&cat_id=44578#1
2. Аналітичний огляд ринку споживчого кредитування [Електронний ресурс] - Режим доступу : http://integrumventures.com/files/Аналіз_ринку_споживчого_кредитування_Україна_лют.2019.pdf
3. Доценко І.О. Сучасні тенденції розвитку банківського споживчого кредитування в Україні /І.О. Доценко // Економіка і суспільство. Мукачівський державний університет. Вип. № 14., 2018. – С. 792-798.

ПРОБЛЕМЫ ИДЕНТИФИКАЦИИ МАТЕРИАЛЬНЫХ РЕСУРСОВ, ЗАПАСОВ И МАТЕРИАЛОВ

Якубович К. Д., студент

Полесский государственный университет, г. Пинск, Республика Беларусь.

Научный руководитель: Данилкова С. А., к.э.н., доцент

Рациональное использование материалов является важным вопросом для предприятия, так как рационализм предусматривает усовершенствование и поиск наиболее целесообразных методов их производства и переработки.

Достаточно часто в экономической литературе отождествляют понятия “материалы”, “материальные ресурсы” и “запасы”. Однако, сравнивая мнения отечественных и зарубежных авторов об определении и классификации экономической сущности данных понятий, можно прийти к выводу, что данные понятия тождественными не являются. Для понимания сущности “материальных ресурсов”, “запасов” и “материалов” необходимо рассмотреть некоторые теоретические аспекты.

В современной экономической литературе существует достаточно много интерпретаций термина “материальные ресурсы”, которые представлены в табл. 1.

Таблица 1 – Подходы авторов к определению сущности “материальных ресурсов”

Источники	Экономическая сущность
1. Головачев А.С. [1, с 108]	Материальные ресурсы — это потребляемые в процессе производства предметы труда, которые однократно участвуют в процессе производства и переносят свою стоимость на стоимость производимой продукции
2. Бабук И.М. [2, с 129]	Материальные ресурсы — это предметы труда, в состав которых входят: сырье, основные материалы, покупные полуфабрикаты, комплектующие изделия, вспомогательные материалы, топливо, запасные части
3. Грюнштам В.А., Горячкин П.В [3, с 147]	Материальные ресурсы объединяют предметы труда, перерабатываемые в процессе производства: материалы и конструкции общепроизводственного назначения, детали, узлы, оборудование, относящиеся к системе инженерного обеспечения зданий и сооружений

Таким образом, изучив различные подходы к сущности категории “материальные ресурсы”, представленные в табл. 1, можно обобщить определения данных понятий